

Kalocsai Levelek

a kalocsai reálgymnázium ifjúságának szünidei levelezőlapja.

Megjelenik a vakációban háromszor.

Előfizetési ár 15000 kor.

Egyes szám ára 5000 korona.

Felölös szerkesztő: **Fábry Antal S. J.**

kiadja:

a Kalocsai J. T. Reálgymnázium.

Kézirat gyanánt.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„KALOCSAI LEVELEK“

Kalocsa, Kollégium.

Loyolai szent Ignác

ünnepe meghozta nekünk az idén is a várva-várt új beosztást a kollégium beléletében. Hozott különös nagy meglepetést is:

Ft. P. Jablonkay Gábor új rektora a kollégiumnak. Szeretettel üdvözljük őt már most is s fiúi odaadással akarjuk magunkat vezetésére bízni. Távozó volt P. Rectorunktól abban a tudatban búcsú-zunk, hogy négy évi atyai gondoskodásáért és fáradozásáért sohasem tudjuk hálánkat eléggé leróni. A jó Isten viszonzza munkáját sok kegyelemmel új állomáshelyén a pécsi konviktus élén.

A főtisztelendő tanári kar jövő évi beosztása:

Ft. P. Rektor tanítja a magyar nyelvet és filozófiát a VIII. o.-ban.

P. Alaker: Hitman III. — VIII. o.-ban.

P. Ambrus, a gimnázium prefektusa: Latin III. o.; német II. b) és III. o.-ban.

P. Andor: Földrajz I. a) és I. b); természetrajz I. a), I. b) és IV. o.-ban.

P. Angehrn: Math. II. b) o.-ban.

M. Borbély: Magy. és latin I. b) és II. b) o.-ban

P. Faludi a kollégium minisztere és prokurátora: Hitman I. a) és b) s II. a) o.-ban.

P. Fonay: Magyar V. — VII., latin VII. o.-ban.

P. Gulyás: Görög VII. és VIII. o.-ban.

P. Hegedűs: Földrajz II. a) és b); III. o.-ban; természetrajz II.

a) és b) és V. o.; fiz. III. o.-ban. **Horváth V. Géza** úr: Math. I. a); rajz I—VI. o.-ban.

P. Kerling a konviktus prefektusa: Latin V. o., német V. és VI. o.-ban.

P. Lagger: Lat. VIII. o.; német II. a), IV., VII. és VIII. o.-ban.

P. Lenner: Hitman II. b) o.; angol V. és VI. o.; fizika VII. o.; math. V. o.-ban.

P. Mahács: Fiz. VIII. o.; math. I. b), IV. és VI. o.-ban.

Mócsy Antal úr: Torna I. — VIII. o.-ban.

P. Nagyfalusi: Tört. III. és az V. — VIII. o.; latin VI. o.-ban.

P. Roznovszky: Math. II. a), III. VII. és VIII. o.-ban.

P. Tóth: Term. VI. o.-ban.

M. Vidlicska: Magy. és latin. I. a) és II. a) o.-ban.

Egy új világi tanár úr, szintén **Horváth tanár úr**, fogja tanítani a magyart III. és IV. o.-ban, latint és történelmet IV. o.-ban.

P. Komárik Szegedre megye filozófiai tanárának.

A konviktus beosztást jövő számban hozzuk.

Pityu inas lesz.

»Fiam, nekem fáj legjobban, de meg kell mondanom: Tovább már nem bírlak taníttatni, inasnak kell menned. Már kerestem is helyet számodra egy vasgyárban.«

Az ajtó már becsukódott, ismét egyedül volt a szobában s még mindig mozdulatlanul nézett a félig kicsomagolt utazótáskájába, mellyel csak egy félórát ezelőtt hagyta el a kalocsai vonatot, a Jancsit, a Zolit, Döcöt, Gyurit... összes kedves barátait. — »Inasnak kell menned.« Mily kegyetlen ítélete ez a sorsnak!

Tovább szedte ki a könyveket, a Vernét, a kottákat, egy megmentett csúzlit... Szervusztok! utoljára látalak titeket. Ezentúl a csúzlím súlyos kalapács lesz, kottákra a gépek egyhangú zakatolása között már nem lesz szükségem... a séták napsütése helyett izzó kohók hő sugarai tűznek majd rám.

»Szervusz Pityu! De savanyú képed van! Te még mindig pakolsz? Én már rég készen vagyok. Amint hazaértem az ágy alá dobtam az egész ferslőgot. Majd kitorja szedt. eljelen a Bözsi. Hanem Pityu nem jönne holnapután Dobogókőre a Kovács Palival és Pálfi Sanyival?«

»Nem,« felelte Pityu látogató barátjának.

»Neem??... mi van veled Pityu?... ugye Kalocsán még hősködtél... talán inadba szállt a bátorságod?«

»Zoli, nem mehetek, mert el lesznek foglalva.«

Ugyan Pityukám, ne viccelj! Mi a csodával volnál te elfoglalva jún. 29 én? Talán csak nem a Pirchalát akarod átismételni?... Hisz úgyis új kiadás lesz jövőre, még pedig a tizenkilencedik... kár a benzinért...

»Zolim, nem viccelek. Most tudtam meg, atyám egy nagyvállalatban tönkrement... Tovább már nem bír taníttatni... inasnak kell mennem... lakatosnak... Ugye most már értesz?«

»Értelek Pityukám, szolt Zoli elkomolyodva. Igazán sajnállak... Tehát már nem jössz vissza Kalocsára...?«

»Nem. Ma reggel utoljára búcsúztam el onnan. — De mondd őszintén Zoli, ugye most lenézel engem, a kormoskezü, a munkáskötényes lakatos inast... aki reggel től estig a gyárban fog dolgozni...«

»Nem Pityu!... Téged nem! Igaz... ezelőtt lenéztem azokat a fiúkat, akik nem jártak gimnáziumba, inasnak mentek... de most már nem...«

Pityu közben tovább rakosgatta dolgait, latin szótárt, fényképeit, a leveleket. Imakönyvében, — melybe négy évvel ezelőtt még kis betűvel írta be »pityu«, — végiglapozta szentképeit: ezt a Gyuritól kaptam... ezt egy koncertáció után az osztályfőnökömtől... ezt névnapomra adta a magiszterem... ni, hát ez is megvan, azt hittem már elveszett... Egy egyszerű kéknymású Jézus Szíve kép volt, hátlapjára az Imaapostolság havi számdékai voltak kinyomtatva. Milyen szándékok is lesznek vakációban: **Augusztus: Az ifjúság hitének és erkölcsének védelme a gyárakban az istentelenség veszélye ellen.**« Tehát az inasokért... értem is...

»Látod Pityu, ebből is meggyőződhetek, hogy nem nézlek le. Ha az Egyház annyira megbecsüli eze-

A féktelen fiú. *)

A féktelen fiú viselkedésében van valami vonzó, akárcsak a kiáradt hegyi patak vad rohanásában. Mégis az emberek nagyrésze megveti a féktelen fiút. Csak az igazi nevelő egyik legfőbb ambícióját képezi, hogy ezt az egyelőre durva külsőbe bujtatott értéket a társadalom számára megmentse, sőt talán ennek vezéregyéniségévé alakítsa.

Egy ilyen valóban érdekes élet-történetű féktelen fiú született 1528-ban a spanyolországi Toledóban, mint egy közismert s nagyrabecsült főnemesi család sarja: **Ribadeneira Pedro.**

Alig élt néhány évet, máris az egész környék beszélt féktelenségéről. Nem volt év, mely súlyos természetű zúzdásokat, csonttöréseket, stb. ne hozott volna Pedro számára magával. S nem is csoda,

mert Pedro már hétéves korában a legkomolyabban állatszelídítőnek vagy legalább is lovásznak készült...

Mélyen vallásos édesanyját rendkívül bántotta ez a különös pályaválasztás, mert különben gyönyörű szép és végtelen jószívű Pedróját Isten szolgálatára ajánlotta fel.

— Mintha a jó Isten nem papot akarna belőle! — mondta az édesanya nem egyszer, aki, mint sok mai anya, nem tudta, hogy a féktelenség megnevelve elevenségé és ügyességé alakul, ami minden század Krisztus papjánál csak előnyt jelent, ha ez különben jószívű.

Pedró élete tele volt »stiklikkel«. Hol a cselédek ugratta be, hol barátait hozta zavarba, sőt még szeretteit sem kímélte s megtörtént például, hogy édesanyja nyakába csupa viccből egy marék bogarat csúsztatott...

Pedró életében fordulatot képezett **Farnese bíboros** Toledóba érkezése, akinek annyira megtetszett a féktelen fiú, hogy özvegy anyja beleegyezésével magával vitte Rómába, mint pápai apródot.

Az alig 13 éves Pedró az örök városban is a régi maradt és sok bajt okozott az áldott szívé Geidiccioni udvarmesternek. Geidiccioni eleinte nagy önmegtagadással nevelte a pápai udvar legkisebb apródját, de a napról-napra megújuló »stiklik« stb. végre is túrelmét szegték. Éppen egy nagy pápai ünnep közeledett. Az apródokat serényen tanították az ünnepély szertartásaira. Pedróval azonban most is örökké baj volt. Már ki akarták hagyni a ceremóniából.

— Lehetetlen, felelte az udvarmester, a Szentatya (III. Pál néven az egykori Farnese bíboros) érdekli Pedró ifjúságát és keresni fogja a fiúk közt.

Az ünnepélyen egyideig minden jól is ment. Azonban éppen akkor, midőn a Szentatya megelégedetten szemlélte égő fáklákat és kis apródjait, Pedró megújva az összes tartást, egyszerre fesztelenül kezdett viselkedni... Apród-som-szédja ezért gúnyos megjegyzés kíséretében megintette. Pedrónak se kellett több. Gyorsan megfordította

a fáklát s a nem égő felével a szomszédját a Pápa szemelátlára alaposan helybenhagyta... Nagy botrány volt ez. A ceremónia-mester rögtön ki is vezette Pedró s az előírások szerint Pedrónak tüstént el kellett volna hagynia a pápai udvart. A nagy gyermekbarát Pápa azonban megbocsájtott...

Ez a nagylelkűség egyideig nagy hatással volt a féktelen Pedróra. S már kezdték megszeretni őszinte, eredeti modora, nyílt esze és ügyessége miatt. Ezért nagy feltűnést keltett váratlan szökése.

Pedró egy apród-kirándulásról »lógott el« és sokat bolyongott a városban. Mikor esteledni kezdett, megszeppent, hol fogja tölteni az éjjelt? Örömmel látta azonban, hogy abban az utcában jár, hol a jezsuiták nagynevű alapítója, a szintén spanyol származású **loyolai Ignác** lakik, akit anyja kivánságára már régen meg kellett volna látogatnia.

Pedró többször becsengetett az első jezsuitarendház kapuján s rendkívül megijedt, midőn gyertyával kezében maga loyolai Ignác, Pam

*) Az erdélyi magy. ifjúság számára Szatmáron megjelenő Vakáció Levélből vettük át e cikket.

Imaapostolsági havi szándék: Az ifjúság hitének védelme a gyárakban.

ket az inasokat, hogy külön havi szándékot rendel értük, akkor én sem nézhetem le őket. Kár búsulnod Pityukám, így is lehetsz becsületes és boldog ember... Mutasd csak azt a képet, melyet koncentrációra kaptál... látod az Úr Jézus is munkáskötényben van itt sz. József mellett, kalapáccsal a kezében... hófehér forgács között... Ő is inas volt... pedig..."

»De Pityum nem zavarlak most. Dobogókőre azért el kell jönnöd, különben megharagszom, fizetéséről azon a napon zsebpénzemből fogok gondoskodni. Utóvégre a barátok elvárhatnak egymás között egy kis szívességet. Nemde Putty? —

kérdezte Zoli huncutkasan. Pityut Kalocsán csak Puttynak nevezték. — Szervusz! *

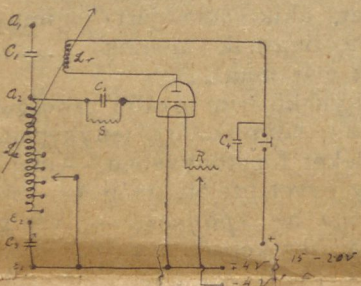
Pityu tovább rakosgatta holmiját, de már nem volt szomorú, előtte lebegett egy inasnak a képe... munkáskötényben... kalapáccsal a kezében... hófehér forgács között...

Zoli hazafelé ballagott. Most már nem volt olyan vidám, mint mikor jött. Előtte lebegett egy kormos inasnak a képe... munkáskötényben kalapáccsal a kezében... durva munkások között. Ez az ő legjobb barátja, Pityu volt... Szegény Pityum, nem felejtetek el, különösen majd augusztusban.

I. S. — Antodyne

vagy I. S. Ultra-Low-Loss-felvevő.

A Radio-Welt 1926. 20. sz. füzetében egy felvevőt közöltek, melyet Hietzingből a világítási hálózathoz — mint antennát felhasználva — felvették Bécs, Berlint, Breslaút, Rómát. Mivel a kedvezőtlen időjárás miatt sok diák nem tudja, mit csináljon s az egész felvevőt egy kissé ügyes s pontos kéz összeállíthatja, azért leközlöm egy kis változtatással. Hogy egyszerűbb legyen a kapcsolási vázlat a következő:

Ebben $C_1=80-100$ cm. $C_2=220-300$ cm., $C_3=500$ cm. (változtatható), — $C_4=1800-2000$ cm. A kondenzátor kiszámítása egy negyedikesnek nehézséget nem okoz. A kapacitása ugyanis cm-ben kifejezve egyenlő: $C_{cm} = \frac{x(m-1)F}{4 \cdot 3 \cdot 14 \cdot d}$ ahol $x=a$ dielektromos együttható, t. i. egy szám, mely attól az anyagtól függ, mely a fémlemezeket elválasztja.

Például a levegőnél $x=1$, parafin (fehér) $x=2-2.5$, csillámlemeznel $4-8$ aszerint, aminő tiszta, átlátszó. Filmnél, — de igazi celluloidnál $x=4$; m = a fémlemezek száma, F pedig azoknak a felület cm-ben kifejezve, — de csak ameddig egymást födik; d = a fémlemezeket elválasztó anyag vastagsága cm-ben. Pl. 2000 cm-es kondenzátor kellene s 3×5 cm. a fémlemez nagysága, a dielektruma pedig parafinozott vékony írópapír. Hány drb. fémlemez kell?

A staniol-lemezből tehát 1 cm. nem jön számításba, mert az kell a kontaktus záslóhoz s így a hatófelület $3 \times 4 = 12$. Lesz tehát, mivel d jelen esetben 0.02 cm., $x=2$, $2000 = \frac{2(m-1) \cdot 4 \cdot 3}{4 \cdot 3 \cdot 14 \cdot 0.02} S$ lesz $\frac{2000 \cdot 3 \cdot 14 \cdot 0.01}{3} = m-1 = \frac{2 \cdot 3 \cdot 14 \cdot 0.01}{3} = 20.9$ $m-1=21$ drb. s így $m=22$ drb. fémlemez.

Akkor paraffinpapír 23 drb. kell, és pedig 4×5 cm²-es. Ennek első darabjára úgy tesszük rá az első staniolt, hogy 3 oldalt 0.5 cm.-nyi hely maradjon (tehát pont a közepére) s a staniolból, 0.5 cm. jobb oldalon kiálljon, aztán jön megint papíros, erre a 2. staniol, de úgy, hogy ennek a 0.5 cm.-nyi darabja a bal oldalon legyen és így tovább. Biztos kontaktus kedvéért ajánlom

a staniolt még 1 cm el hosszabba választani, úgy, hogy 1.5 cm. álljon ki szabadon.

S = szilit ellenállás 2—3 millió ohm.
 R = fűtőellenállás, mely a takaréklámpához legyen méretezve.

$A_{1,2}$ = antenna kapcsolók, $E_{1,2}$ = földkapcsolók. L_a és L_r egy kapacitás mentes variometer, melyben L_a a rögzített tekercs (Stator) 120 menetből áll, 0.36 mm. vastag és kétszeres pamutttal szigetelt rézdrótból. Leágazásokat készítünk a 30. 50. 75. 90. és 120. menettől. Vagy mézsejt alakjában készítjük, de úgy, hogy most nem hengerre cséveljük a drótot, hanem egy deszka lapra ugyanazon középpontból két kört rajzolunk, a belsőnek sugara 30 mm., a külső pedig 65. A nagyobbik kört elosztjuk 27 részre s meghúzzuk a sugarakat. Evvel bevan osztva ugyanannyi részre a belső kör is. Az egyes osztási pontokba aztán 2—3 mm. vastag, hosszú szöveget verünk be. Tekercselése úgy történik, hogy a belső kör 1. szögétől átmegyünk a külső kör 8. szögére, innen a belső 15.-ére s így tovább, mindig 7 szöveget ki hagyva.

Vagy a Lédion tekercselést használjuk, v. i. a belső kör 1. szögétől átmegyünk a külső kör 2. szögére, innen ugyancsak a külső kör 3. szögét megkerülve a belső kör 4. szögére, ahonnan a belső kör 5. szögét is megkerülve, ismét vissza a külső kör 6. szögéhez s így tovább. Ha az első menetet megnezük, azt látjuk, hogy csupa egyenlő száru trapézból áll, melyek alapja hiányzik. Három menet után újra a belső kör 1. szögéhez jutunk ugyan úgy, mint mikor kezdtük. Ha kevesebb drótot akarunk felhasználni, akkor 27 szög helyett csak 15-öt verünk a kerületre.

Az L_r (rotor) ugyanígy készül, csak hogy a belső kör sugara 17.5 mm. — 18 mm., a külső pedig 32.5—33 mm. A menetszám 70, a drót vastagsága 0.2 mm. kétszeres selyemszigeteléssel.

A stator tengelye 45° alatt hajlik kemény gummilaphoz. Leágazásait gombokhoz vezetjük, melyekhez

egy kapcsolókart készítünk, hogy a tekercsből szükség szerint több, v. kevesebb menetet kapcsoljunk.

M. K.

Lóvá töték.

„Szepe bácsi kell egy kis pénz?” kérdi a kis Náci. — »Nem kell nekem, van elég!» volt a válasz. »Úgy kölcsönözhetnél nekem ötven ezer koronát! — Szepe bácsi látta, hogy lóvá tették, megadta a pénzt, de megjegyezte magának az esetet.

»Szepe bácsi kell pénz?» kérdi egy idő múlva újra a kis Náci. — »Takarodsz ki rögtön!» rivált rá az öreg úr. — Az öcskös siet is kifelé, csak visszaszól az ajtóból: »Vissza akartam most adni az ötven ezer koronát.»

Folyammérés.

— Hogyan lehet egy folyó szélességét minden különösebb eszköz nélkül egész pontosan megmérni ha nincs is módomban a folyón átkelni?

Az eljárás nagyon egyszerű. Az ember kiszemel a folyó tulsó partján egy jól szembeötlő pontot, mondjuk egy fát. Vele pontosan szemben kezdjük a mérést. Lemérünk a folyó irányában (egyes irányban persze) bizonyos távolságot, pl. 60 lépést s itt beszurunk a földbe egy karót. Most ugyan abban az irányban folytatólag még egyszer lemérjük e távolság felét, 30 lépést. E távolság végpontján most derékszögben megfordulunk, s addig megyünk egyenes irányban (el a folyótól), míg a tulsó parton levő fa, a földbe szurtt karó s a szemünk egy egyenesbe esik.

Az előbbi végponttól mostani álló helyünkig megtett egyenes út a folyó szélességének pontosan a fele.

Vajjon miért?! Ki tudja?

pelona hőse, nyitott ajtót neki, aki aznap alázatosságból épen portásokodott.

A szent nagy szeretettel fogadta a kis szökevényt, aki viszont a legnagyobb bizalommal mindent elmondott. A beszélgetés eredménye az lett, hogy Pedró ideiglenesen a rendházban maradt, amibe a pápai udvar is szívesen beleegyezett, mivel a szökés után oda már vissza nem térhetett.

Loyolai sz. Ignác, a nagy nevelő kezelése alatt a kis féktelen, aki eddig csak vadállatokat akart szelidíteni s szilaj paripákat zabozni, hamar megértette, hogy a lelkipásztor is ezt teszi, midőn a gyönyörű papi hivatásra felkészülőben legelőször is magamagában szelidíti meg a vadállatot s zabozza meg a féktelen csikót.

Pedró e gondolat hatása alatt elhatározta, hogy jezsuita lesz s ehhez kérte levélben anyja beleegyezését. Ez meg is jött s Pedró megkezdte az akkor több hónapig tartó jelölt — időt, candidaturát, hogy ennek leteltével a rendi ruhát megkaphassa.

Rendkívül kedves s nem mindennapi az a mód, mellyel loyolai szent Ignác ezt a szilaj csikót, ezt a szökött apródot a tökéletesség útján előre viszi s önkéntelenül eszünkbe juttatja egy nagy szent ked-

venc mondását: „Többet érhetünk el egy csöpp mézzel, mint akár egy hordó ecettel.” Mikor felöltötte a rendi ruhát, már alig ismertek rá a régi Pedróra. Mindamellett még mint novícius is sok okot ad a türelemre, úgy szent Ignácnak, mint a többi első atyáknak. Szent Ignác azonban védi, csiszolja, képezteti azt, akit első találkozásukkor „csiszolatlán drágakő”-nek ítélt.

A csiszolt, most már mindenkitől becsült drágakő kialakult: *Pedróból P. Ribadeneira Petrus* lett, akit feltűnő tehetsége és szent élete miatt loyolai sz. Ignác titkáráként nemsokára maga mellé vett s aki úgy halt meg, mint kiváló szerzetes, egyike a legigazibb jezsuitáknak.

S kinek köszönte ezt? Főleg két megértő papi léleknek: Farnese bíborosnak és loyolai sz. Ignácnak!

Náci bácsi szegfűi.

Nem valami ájtatos gyerek volt az a Jóska, de még a tudományért sem törte magát nagyon. Az volt az elve, hogy a sok tudás fejfájást okoz, s ha egyszer nem megy tölcserrel a tudomány az ember fejébe, hát maradjon kint!

Esküdt ellensége volt a latinak, görögnek, matematikának, — egy

tantárgyat azonban szenvedélyesen szeretett: a botanikát. Élt halt mindenért, ami csak gyökeret vagy bimbót hajtott, ami zöldelt vagy virágzott. Gyakran hegyet-völgyet bejárt és kosárszámra hozta haza a növényvilág különféle termékeit, a leghitványabb gazt és füvet. De semmiért sem rajongott úgy mint a szegfűért. A diákok csak Szegfűs Jósának nevezték.

Lakott az utcában egy becsületes tímármester, Balogh Ignác néven. Ez a „Náci bácsi” maga volt a megtestesült jószág; jószívű és barátságos volt mindenkivel szemben. Egész sereg diák kapott nála naponként kosztot. Csakhogy Náci bácsinak is megvoltak a maga rossz órái, amikor harapni is tudott; ilyenkor valószínű pokróc volt. — Történetesen Náci bácsi is bolondja volt a virágoknak. Ablakai tömve voltak a sok cserépvirággal, sőt az egész ház csak úgy virított a sok tarkaszínű szép virágtól. Szegfűi pedig a legszebbek voltak az egész városban. Kellemes illatuk az egész udvart és az utcát elárasztotta.

Jóska sóvárgó szemekkel nézett mindig e szép virágokra. Úgy tűnt fel neki, mintha hívogatólag kacsingatnának feléje. Tervbe vette, hogy egyszer majd szerencsét próbál az öregnél. Be is állított egy szép napon, de szerencsétlenségére

éppen rossz napja volt az öregnek: egy kosztos diákja kihozta sodrából. Jóska kopogtat, szerényen kezébe veszi sípkáját s így áll oda Náci bácsi elé:

Náci bácsi, magának pompás szegfűje van, mondhatom, ilyen talán az egész országban sincsen!

— Mi közöd hozzá, hogy nekem milyen szegfűm van, — förmedt rá az öreg szikrázó szemekkel, — nem te ültetted, se nem ápoltad!

— Az igaz. De én úgy szeretem a virágokat... Nem adhatna nekem egy pár szálat?

— Mit? Szekfűt!? Még mit nem! Rajzol majd neked a professzorod szép piros szegfűt az irkádba, te lusta fráter! Úgyis azok közé a haszontalan diákok közé tartozol, akik...

— Náci bácsi, ez nem tartozik magához! — jegyezte meg Jóska sértett önérettel — én meg akarom magától venni azt a szegfűt. A lurdi szobor elé kell nekem, mert valami fontos ügyem van mostan!

Ez a hazugság sem segített Jósán. Az öreg, úgy látszik, ismerte a diákokat és átlátott a szítán:

Mit, a lurdi szűz Mária?! Az örül ha semmit sem lát téled, te nyavalyás, te naplopó! Ilyenek a diákok! Kikunyerálják az ember pénzét, de a könyveik ott alusszák téli álmukat a sarokban. Egész éven

Pécsi kirándulásunk.

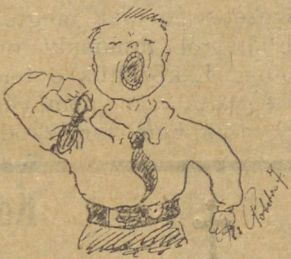
Örömtől ragyogó arcok, kiabálás, zajos elhelyezkedés: és Friedrich bácsi egylovas expressze a vidám társasággal megindul. Nemsokára megérkezünk a »világhírű« Meszeshez. A hajózás meglehetősen egyhangu, kivéve az estét, mikor érté sünkre adták, hogy a hajón fogunk aludni. A kényesebbek felhúzzák aszemöldöküket, elfintorítják orrukat és poloskákat emlegetnek. Azonban a terv a csapat legnagyobb részénél viharos tetszésnyilvánításra talál. Ne gondolja a nyájas olvasó, hogy a kényelmes bársonydivánokra telepedhetünk. Bennünket bizony kitessékelnének az I. osztályból és a másodikba dugnak be. No de nem baj. Alsunk, ahogy tudunk. De bizony az alvás nem a legjobban sikerült. Egyesek állítása szerint ugyanis a poloskák, ezen bájos teremtetések, tényleg tiszteletüket tették. Engem nem méltattak figyelemre; de azért nem neheztelek rájuk.

Mohácson átszállottunk. A vonaton Herrman Pista és Albeker Pista orvostanhallgató urak zenével szórakoztattak. Az előbbi falevéllal, a másik pedig fésűvel muzsikált. Jaj!! Most látom csak mekkorát hibáztam. Elfelejtettem mondani, hogy három volt kalocsai diák is jött velünk. Most jóváteszem hibámat. Kettőt már említettem, a harmadik vitéz Szentlászló úr volt, ki egy diáktestvérünket saját költségén hozta Pécsre. Node térjünk oda, ahol elhagytam. Herrman Pista gyönyörű muzsikájára a főtisztelendő urakat is elfogta a csodálkozás. (De ez nem tréfa! Szerk.)

Végre a vonat berobogott a pécsi állomásra. Itt már vártak ránk a pécsi főtisztelendő urak és nagyreményű diákok. Most már igazi villamosra (nem pedig lóvasútra) ülünk és ezen jutottunk a Piusba. Itt minden kalocsai diák kapott egy pécsi pártfogót. Mintán ezt is elintéztük, megnéztük a zsolnai majolika gyárat, utána pedig a gyönyörű székesegyházat. Ezek után szétoszlottunk ebédelni. A délutáni

program: fodbalmecs a pécsiekkel, melyben a kalocsaiak alaposan ki-kaptak, nem lévén köztük Albeker Pista úron és Kálóczin kívül egy becsüles játékos sem. Azután fürdés a »Balokány« uszodában. Ez ért legtöbbet.

Másnap kimentünk Kőlyukhoz, a Pécsről több óránvira fekvő szép barlanghoz. Itt mindenféle játékokkal mulattunk. Herrmann Pista úr ismét gyönyörű muzsikájával szórakoztatta a tisztelendő urakat. Hazafelé menet szarvasbogarakra vadásztunk. Némely tapasztalatlan s ügyetlen nimródinak úgy az ujjába kapaszkodtak a bogarak, hogy nem győzték a jajgatást. Alkalmunk

volt látni, hogy némely emberben már korán fölébred az üzleti szellem. Herrmann János ugyanis talált egy kis nyulat. Mivel úgy látszott, hogy a zsákmány hamarosan elpusztul, elcserélte egy szép nagy szarvasbogárért s átalakította ezt a közmondást: »Jobb ma egy veréb, mint holnap egy tüzök,« — a következő bölcs mondással: »Jobb egy élő bogár, mint egy döglött nyúl.« Este a Piusban vacsoráltunk. Itt a huncutabbak ecetet és hasonló jókat itattak víz helyett társaikkal.

Reggel búcsút mondtunk a szép Pécsnek. Felülünk a vonatra — egy fűtőentés és tovarépülünk. Isten veletek, kedves pécsi diáktestvérek! Időközben néhány szarvasbogár elszökött. Hogy örülnek most azok, hogy a kalocsai diákok vérszomjas markából elmenekültek!? Átrobogunk a bajai vasúti hídon is. Már fölfelé úszunk az öreg Duna hátán és közeledünk az édes otthonhoz. A hajó kiköt. Kiszállunk

és már visz bennünket a kalocsai egylovas expressz. Robogunk az üvegkupolás, azaz eperfalombos állomásra, a kalocsai libalegelőre.

Befejező szavam: Éljenek a főtisztelendő urak, akik nekünk ezt a

szép kirándulást lehetővé tették! De éljen az a nemes szív is, mely nem hagyott bennünket gyalogolni, éljen a jó Friedrich bácsi!!!!

Potzta Jenő
rg. VI. o. t.

Hogyan készítettem rádiót?

A nagy terv.

Nagyot nyújtózkodtam, mikor a mama reggel felkeltett. Jaj, olyan unalmas már ez a vakáció. Kalocsán röpült az idő, mert volt sok pajtásom, akivel tudtam játszani, de itt a faluban alig talállok egy-két fiút, akikkel időmet jól eltölthetném, hugom pedig nem ért a fiúk játékához.

De hopp, megvan! Pompás szórakozás lesz, bizonyára kis hugom is szívesen fog velem játszani. Rádiót fogunk készíteni. Megcsodál majd az egész falú s naponta hallgathatok szép muzsikát Pestről.

De a mama komolyan szólt rám: »Pisti siess, a plébános ur már vár, hogy ministrálj neki.«

Most vettem csak észre, hogy mennyire elméláztam gondolataimban. Uccu neki, 5 perc alatt felöltöttem, átszaladtam a templomba és egy pár pillanat múlva az oltárnál, az Úr Jézus közelében voltam. A rádió nagy terve azonban még mindig ott motoszkált a fejemben s csak nagy nehezen tudtam a szórakoztató gondolatokat leküzdeni. Mikor pedig az áldozás boldog pillanata elérkezett és buzgó szívvel vettem magamhoz az Úr Jézust, e nagy tervet előtte már nem tudtam eltitkolni, imával kértem az Ő áldását gyermekded játékomra! Az Úr Jézus pedig rám mosolygott és biztosított a sikeréről.

Örömet leírni nem tudom. Mikor hazaértem, első dolgom az volt, hogy a mamának előadjam szándékomat. A mama persze csodálkozott azon, miként tudok én rádiót készíteni. De nem hiába járok Kalocsán gimnáziumba! S mikor látta, hogy valóban értem mester-

ségemet, helyeslőleg bólintott és örömeiben még meg is csókolt.

Papirhenger.

Mindjárt hozzáálltam a nagy munkához. Kemény papírból kivágtam egy 20 cm. széles és 30 cm. hosszú téglalapot és azt egy 9 cm. átmérőjű paradicsomos üveg köré csavartam. Az egymásra hajló végeket összeragasztottam s hogy ne kelljen addig tartani, míg megszárad, e papírhengert spárgával jól rákötöttem az üvegre.

A sűrítők.

Ezután a két sűrítőt készítettem el. A mozifilmekről levágtam a lyukakat, ezáltal 2.5 cm. széles egyenes-zélű filmszalagot nyertem. Míg hugom egészen tisztára lemosta róla a képet, addig én ezüstpapírból 12 drb. 1 cm. széles és 8 cm. hosszú szalagot vágtam ki. A tisztára megmosott filmből 14 drb. 7 cm. hosszú darabokat vágtam le. Mikor ezzel is kész lettem, lefektettem az egyik filmlapot, ennek közepére helyeztem egy ezüstpapír szalagot, de úgy hogy egyik vége 1.5 cm nyire kiállt. Erre egy film következett, ennek a közepére ismét egy ezüstpapír, de ez most a másik oldalon állt ki 1.5 cm-rel. Ezt aztán így folytattam tovább, míg összesen 7 film és közük 6 ezüstpapír volt elhelyezve. Mindkét oldalon három-három ezüstpapír nyúlt ki, ezt a kiálló részt kezemmel kissé összeszorítottam és ráhajlítottam a legfelső filmre. A megmaradt alkatrészből ugyanúgy készítettem el a másik sűrítőt is.

Vékony rézlemezről készítettem a sűrítő tartót. Kivágtam belőle 4 drb. 2 cm-es négyzetet, két két szomszédos sarkát levágtam, és az ábra* szerint 1 cm. szélességű nyel-

át nem imádkoznak tisztességesen, de ha itt van a vizsga, a reláció, akkor aztán — »Mindnyájan Istennek szentjei, hallgassatok meg, miniket, először diákokat!«

Jóskának ez már sok volt, haragsan visszavágott:

— Náci-bácsi, maga még nem adott nekem semmit! Nem is koldultam magától egy garast sem. Sőt, el sem fogadnám ilyen alávaló börcserzőtől, mint maga, és Náci...!

Náci-bácsi a bot után nyult s Jóskának futnia kellett. De bosszút forralt:

— Az a szegfű az enyém lesz, csak azért is!

Náci-bácsi éjjelre is kint szokta hagyni a virágokat az ablakban, erre építette Jóska tervét. Néhány nap múlva már ott ólálkodott éjnek idején az ablak alatt s egy létrát támasztott a falnak. Leemel egy cserepet, aztán még egyet s a zsákmánnyal szökni akar. De: Hátrom a magyar! — gondolja magában s felmegy még a harmadikért. Alighogy fönny van, közelről erős férfilepteket hall. Gyorsan menekülni akar, de már késő. Az éjjeli őr volt.

Szegény Jóska meg se moccant odafönn. Abban reménykedett: Talán majd téhen bőrnek tart, melyet a tímár ide akasztott szárítani.

De bizony a rend őre rászólt dörgő hangján e tehénbőrre:

— Ki van itt?

Jóska visszafojtott lélekzettel hallgat.

— A törvény nevében parancsolom, jöjjön le!

Jóska nem mozdul.

— Úgy látszik, ott fenn különleges almák teremnek, megrázzuk egy kicsit a fát, talán csak lepotyognak!

S ezzel rántott is egyet a létrán. Jóska most megszólalt:

— Jövök már, jövök már!

Lassan lemászott a létrán s közben kifőzte a tervét.

— Úgy, ezek az almák még beszélni is tudnak?! mondogta vigyorgó arccal az őre s rögtön galérlján fogta a fiút!

— Hogy hívnak?

— Füstös Peti!

— Mi a foglalkozásod?

— Diák vagyok!

— Aztán mit csinálsz itten: Talán betörni készültél?!

— Őh dehogy, ép az ellenkezőjét!

— Miti?? Ellenkezőjét??!

— Igen; — magyarázta Jóska, — lássa, közrendészeti felügyelő uram, itt fönny lakik a Náci-bácsi. Ez olyan jó és kedves ember s a diákokat nagyon szereti. Mindenét nekik adja. Holnap van a névnapja. Én erre egy kis örömet akartam neki szerezni, azért hoztam ezt a

pár virágot ide az ablakába... Látja, hármát már föl tettem... nem szabadna még ezt a kettőt is feltenni? — s ezzel a földön álló szegfűre mutatott.

— Nem! rendelkezett most a törvény embere, — azonnal le a többivel is!... Nem tűröm az éjjeli nyugalom ilyen megzavarását!

— Kérem... de kérem!... akadémkoskodott Jóska.

— Semmi kérem! Rögtön le azokkal a virágokkal! — intézkedett az őre.

Jóska erre lehozta a többi is, közben nagyokat sopánkodott:

— Milyen kár, igazán kár! Mily öröme lett volna Náci-bácsinak... hogy megörült volna!

Az éjjeli őre félre tette a létrát, Jóska meg sietve szaladt zsákmányával hazafelé.

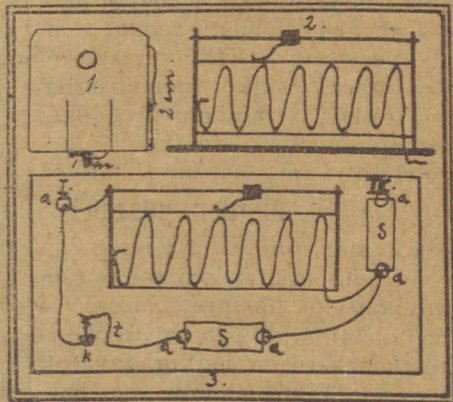
Másnap fellármázták az egész várost, — Füstös Peti sehol sem ismerték. Az öreg Náci nem emlékezett Jóska ábrázatjára, a rend őre még kevésbé, mert csak sötétben látta.

A szegfűnek nyoma veszett.

* * *

Nem a hetedik parancs megsze-
gőit akarja védeni e történet, csak arról tanuskodik, hogy régen sem voltak jobbák a diákok, mint ma.

Sch. rg. t.

*) Az ábra magyarázata: 1. a sűrítőtartó. 2. az indukciós tekercs az alapdeszkára felszerelve; láthatjuk, hogy a tekercs drótjának baloldali vége egy kissé belenyúlik a tekercs belsejébe, jobboldali vége pedig átmegy az alapdeszkán és a deszka alatt a sűrítőhöz kapcsoljuk. Felül van a tolókontaktus, vagyis a 3 mm. vastag rézdrót a tekercs faálványához van erősítve és rajta az ide-oda tolató rézrúg, mely fönny a szigeteléstől megfosztott tekercs meheit kapcsolja be egyenként. 3. a kapcsolást mutatja be. »a« drótszorító, »s« a sűrítő. »t« a tű, tartójával; »k« pedig: a kristály. Az antenna vezetéket vezetjük az »I« drótszorítóba, innen tovább vezetjük a deszka felett a tolókontaktus rézdrótjába, a deszka alatt pedig a kristályhoz. Ha a tűt ráhelyezzük a kristályra, az tovább vezeti az áramot az alsó sűrítőhöz egy drótszorítóba, innen átmegy az áram a sűrítő másik végén megerősített drótszorítóba. E két drótszorítóba felül bekapcsoljuk a telefon két végét, alul pedig vezetjük a jobboldali elhelyezett sűrítő drótszorítóához és ugyanebbe kapcsoljuk az indukciós tekercs jobboldali szabad végét. Ennek a sűrítőnek másik drótszorítója felül kapcsoljuk be a földvezetéket »II«.

vet vágtam be. E kis nyelvet fel-emeltem, a sűrítőt beletettem és a kis nyelvet ráhajlítottam. Azután a kiálló rézlemezt átfúrtam, mert itt kell majd megerősítenem.

A papírhengert lehúztam az üveg-ről és utána forró paraffinnal leöntöttem. Mikor megfagyott a paraffin rajta, a kályha fölött melegítettem, hogy jól beigya. Egy fél cm távol ságban a henger szélétől evvel párhuzamosan egy pár lyukat fúrtam, hogy a drót végét befűzve erősen tartson a drót felcsévézésénél. A jól szigetelt drót belső vastagsága 0.8 mm., hossza pedig kb. 40 m. A drótot jó szorosan egymásmellett tekercseltem s mikor már csak fél cm. állt ki a tekercsből, ismét egy pár lyukat fúrtam a hengerbe és a drót végét befűztem.

A legnehezebb munka.

Most kezdődött a legnehezebb munkám. Hosszában a hengerrel 1 cm. szélességben le kellett reszelnem a feltekercselt drótról a szigetelést. Itt azonban nagyon kellett vigyáznom, hogy csak a tetejéről és egyenes vonalban reszeljem le, mert alul és oldalt a szigetelésnek meg kell maradnia. De sikerült vég-re ez is.

Ezt a tekercset most 28 cm. hosszú és 18 cm. széles, fél cm vastag alap-deszkára erősítettem két oldaldeszka segítségével, melyek a tekercset az alapdeszkától fél cm. magasságban tartják. A szigetelésétől megfosztott rész felül maradt s pontosan efölött 3 mm. vastag drótot vezettem el, amelyre egy tolókontaktus jött. (2. ábra.) Mivel a kapcsolást nehéz lenne leírni, azért csak ide rajzolom. Pestről készen kellett megvennem a rádiótelefonkagylót, a galenit-kristályt kristály- és tü-tartóval, azután 5 drb. drótszorítót. Mikor már minden össze volt állítva, ismét szétszedtem és a faalkatrészeket paraffinnal jól átitattam.

Az antenna.

Az antennát kéményünkötől vezettem el 40 m. távolságban egy fáig. Két drb. egyszerű vasdrót, melyek 1 m. távolságban jól el vannak egymástól szigetelve s csak a levezető drótban egyesülnek. A földbe leásta egy nagy felületű fémlapot és ebből vezettem a földvezetékét készülékemhez. Amikor nem használok a rádiót, az antenna vezetékeit összekapcsolom a földvezetékkel, hogy biztosítsam a házat a villámtól.

Minden készen!

Mikor már mindezzel készen voltam, érthető aggodalommal tettem a rádiókagylót fülemre s bizony — hiába húztam ide-oda a tolókontaktust a tekercsen, légköri zavarok recsegésein kívül semmit sem hallottam. Még sok vesződéskébe, keresésbe került, míg a szerkesztésben és szigetelésben elkövetett nem egy hibára rájöttem s kijavítottam. De ma leírhatatlan örömmel szorítom fülemre a kagylót s élvezem, — míg kis házunk minden lakója engem néz, — a csodaszép zenét, munkám sikerét. S. F. rg. t.

Szakértő.

Ügyész: Hogy jött hozzá, hogy éppen a bronz gyertyatartót lopja el a régiségkereskedésből?

Vádlott: Hát a tekintes Ügyész úr mit vitt volna el?

Minden hiába.

Fogházfelügyelő: Ej, Kovács, már megint idekerült? — Nem az én hibám, felügyelő úr: tagadtam az utolsó percig.

Hirek.

— Mit fizetnek a kültanulók? Ed dig a kültanuló eltartási járandóságukat készpénzben és természetben rótták le. Most, hogy a viszonyok és különösen a pénz értéke végre állandósultak, a termény beszolgáltatással járó kellemetlenségek elkerülésére kizárólagosan egyenértékű készpénzfizetésre (pengő számítás-sal) térünk át. A felek természetesen azután is megfelelő értékű terményfizetésben állapodhatnak meg, de egyik fél sem kötelezhető, hogy természetben fizessen, vagy viszont, hogy a fizetést terményben elfogadja. A) **Kosztért és kvártélyért fizet:** a) **nagydiák**, (ki 14. évét már betöltötte): az egész évre 600 pengőt (7.500.000 K-t) b) **kis diák**, (ki még nincs 14 éves): az egész évre 550 pengőt (6.875.000 K.) Ezen összegek a következő módon fizetendők: szept. elején és január elején a nagyobb beszerzések könnyebbítésére minden kosztos diák (kicsi és nagy) lefizet 50—50 pengőt (625.000 K-t). A még hátralevő 500, illetve 450 pengő úgy oszlik meg az iskolai év 10 hónapjára, hogy a nagyok havonként 50 pengőt (625.000 K-t), a kicsikéket havonta 45 pengőt (562.500 K-t) fizetnek. Ezen kívül minden kosztos diák havonta lefizeti kosztadójának a hátsóságilag kivetett 48 fillér (6000 K) forgalmi adót is. B) **Kvartélyért:** (lakás, fűtés, mosás): a) **nagyok** évi 160 pengőt (2.000.000 K-t) azaz havi 16 pengőt (200.000 K-t), b) **kicsik** évi 154 pengőt (1.925.000 K-t) azaz havi 15 pengő 40 fillért, (192.500 K-t) Ezen összegekért kosztosoknál és kvartélyosoknál ugyanazon ellátás stb. jár mint az előző években. Az esedékes összeg mindig előlegeesen a hónap 1-én fizetendő. Kimaradás esetén mindig csak a tényleg ott töltött napok után kell fizetni, a többi visszajár. Karácsonykor és husvétkor azonban nem jár vissza semmi. — A világítást mindenki külön fizeti. *Gimn. Prefektus.*

— Legfiatalabb misszionáriusaink. Augusztus első napjaiban indul útnak Pestről a J. T. magyar rendtartomány két tagja Horváth Sándor és Német József a kínai misszióba. Filozófiai tanulmányaik elvégzése után Kalocsára jöttek volna magisztereknek, ha saját kérésük és az előjárók rendelkezése nem küldi őket a messze idegenbe. Mindketten Vas-megyének egyazon falujából valók, gyermekkorukban mindig szomszédok voltak, együtt végezték Kőszegen a gimnáziumot, érettségi után együtt léptek be 1921-ben Jézus Társaságába s most a kétévi novíciátus és három évi bölcséleti tanulmányaik elvégzése után együtt indulnak egy bár terhes és áldozatos, de irigylésre méltó nagy útra. A misszionárius munka áldozatai és fáradoimai mellett a kínai misszióban ma, az idegenek ellen mestersegesen szított ellenséges közhangulat mellett, a vértanúság sem tartozik a távoli lehetőségek közé. Miután szüleiktől és szülőfalujoktól búcsút vettek, aug. 7-én indulnak Triest érintésével Marseilleből s innét 40 napi tengeri út után érnek Kínába. Amerikából szintén megy egy magyar páter Kínába, P. Lischerong ki néhány évvel ezelőtt még Kalocsán tanított. A már Kínában időző P. Szarvassal és P. Gáborral együtt ők képezik az új magyar misszió alapját. Hozzájuk csatlakozik most Kalocsáról a tíz kedves nővér is. Imáinkkal kísérjük mi is őket nehéz posztjukon, ahol nemcsak a halha-

atlan lelkek, hanem a magyar haza ügyének is nagy szolgálatot vannak hivatva teljesíteni.

— Pilisi kirándulásunk. Aug. közepe táján kirándulást tervezünk a pilisi hegyekbe. A kirándulás előreláthatólag így fog kialakulni: Indulás aug. 17-én kedden a hajnali vonattal Kalocsáról. Pesten a szentendrei vicinálissal egyenesen tovább Szentendrére. Innét gyalog tovább fel a Dobogókőre. Közben ebéd Dömörkapunál, hol a Bucsina patak vize már bent a vadaskertben víz-esést alkot. Éjjelre a dobogókői menedékházban szándékozunk meg szállni. Másnap le Visegrádra s ott töltjük a következő napot. Este hajóval Pestre. A következő napot sz. István ünnepét s esetleg még 1—2 napot Pesten töltenénk a főváros nevezetességeinek megtekintésére. Ellátásról mindenki maga gondoskodik. Leközlünk e tervet, bár még egyáltalában nem végleges, hogy akik nem tartózkodnak

Kalocsán, ha kedvük tartja, előzetes bejelentéssel esetleg csatlakozhassanak hozzánk. Utiköltség félárú kedvezményrel nem lesz több 80—100 ezer koronánál. A ft. Páterek közül velünk jön P. Lenner.

— Pécselt az öreg piusiszták ft. P. Drebitka vezetésével 13-an zárt lelkigyakorlatot tartottak, köztük Horváth Mihály tanár úr is. Szép látvány az édesanya keblére így újra visszatérő gyermekek csapata.

A lapunk támogatására küldött pénzdokumentumokat hálással köszönjük.

Felhívjuk a k. szülők figyelmét, hogy a kollégium tanulói nem tartoznak előfizetési árat beküldeni.

Vakációi lelkiismeretvizsgálat

Kikkel barátkozom?

Reggel és este imádkozom-e?

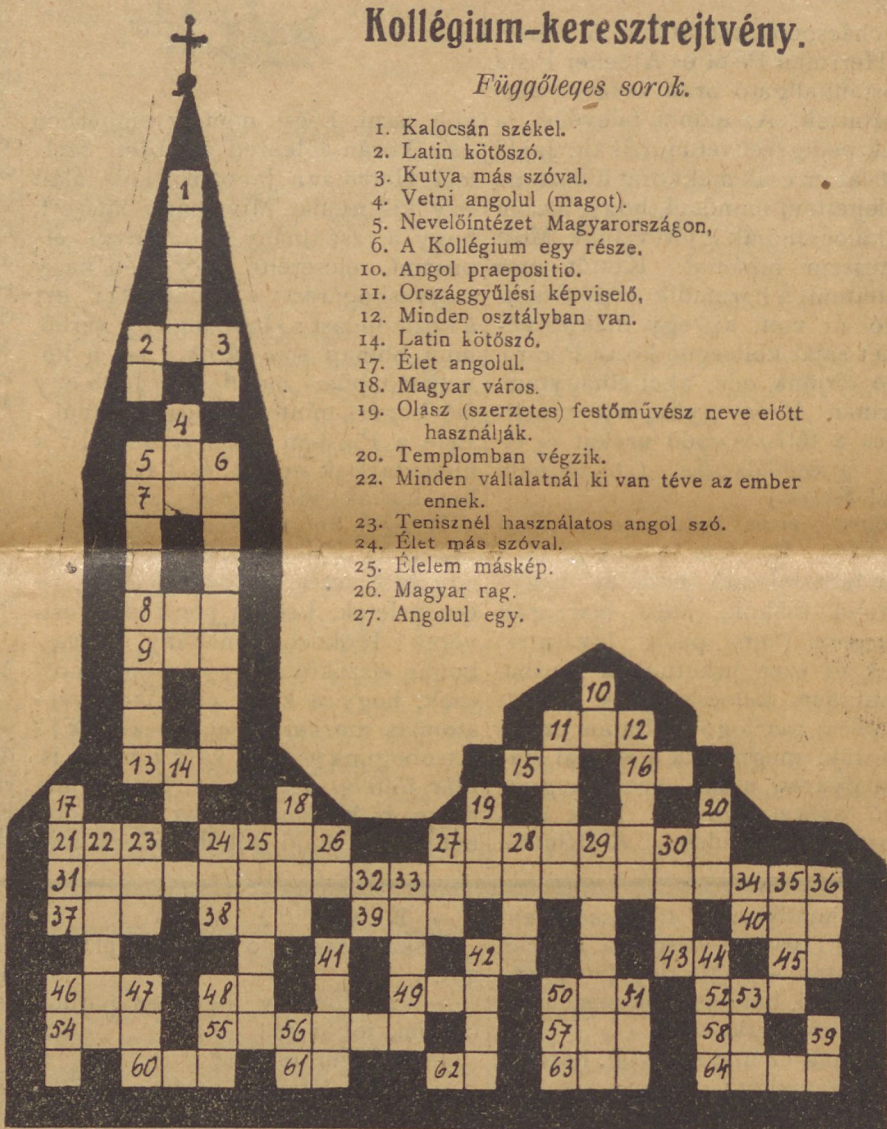
Vasárnap hallgatók-e sz. misét, — áldozom-e?

Nem kezdik-e szüleim miattam unni a vakációt?

Kollégium-keresztrejtvény.

Függőleges sorok.

1. Kalocsán székel.
2. Latin kötőszó.
3. Kutya más szóval.
4. Vetni angolul (magot).
5. Nevelőintézet Magyarországon.
6. A Kollégium egy része.
10. Angol praepositio.
11. Országgyűlési képviselő.
12. Minden osztályban van.
14. Latin kötőszó.
17. Élet angolul.
18. Magyar város.
19. Olasz (szerzetes) festőművész neve előtt használják.
20. Templomban végzik.
22. Minden vállalatnál ki van téve az ember ennek.
23. Tenisznél használatos angol szó.
24. Élet más szóval.
25. Élelem másképp.
26. Magyar rag.
27. Angolul egy.

28. Minden fa ilyen.
29. Nyitány más szóval (magyarosan írva).
30. Városokban van.
32. Angol tagadoszó, magyar indulatszó.
33. Nemzet.
34. Magyar személyes névmás.
35. Izraelita diaknyelven.
36. Olaj angolul.
41. Más szóval pertli.
42. Nemrég a Dunáról mondták.

44. Fuvó hangszer.
46. Kisgazdák réme.
47. Az ökrök réme.
48. Egy franciául.
50. Mise végén mondja a pap.
51. Sok muszkliban ma nincsen.
53. Égi test.
56. Latin praep.
59. Magyar kötőszó.

Vízszintes sorok.

2. Földművelésnél használják.
5. Határozatlan mennyiség.
7. Kettő angolul.
8. Ádám becézve.
9. Leggyakrabban előforduló magyar rag.
11. Néha hatásos nevelőeszköz.
13. Kis állat latin neve.
15. Magyar kötőszó, latin praepositio.
16. Cipész szerszám.
21. Verne is az volt.
24. Shakespeare egy közismert drámájában főhős.
27. Jósolt másképpen.
31. Év végén így szokták a diákok felkiáltani.
37. Magyar mutató névmás tárgyese.
38. Élvezeti cikk és orvosság.
39. Angol számnév, u. a. mint 27. függ.

40. Franciául itt.
42. Ige, kertész teszi.
43. Lat. praep., magyar ige.
45. Olasz névelő, a hímnemben.
46. Magyar vonatkozó névmás.
48. Sauce (szósz) más szóval.
49. Fejünk legelőbbre nyúló csúcsa.
50. Mint a függőleges.
52. Megszállt vármegye.
54. Kutya angolul.
55. Diák teszi, ha hiányzott.
57. Most a magyar teszi.
58. Lat. imperativus.
60. Vállfaj németül, művészet francia nyelven.
61. A szűk ellentéte.
62. Magyar ige, latin praepositio.
63. Mint a függőleges 51.
64. Anyós férje.

A helyes megfejtők között könyvjutalmat fogunk kisorsolni. Beküldési határidő aug. 15.